

22.8.36

ספינת-האוויר Scipio של Imperial Airways

סבעה היום בים ע"י מִי־בלה, שני נוסעים נהרגו, וששה או
שבעה נפצעו קשה. באניה זו טסתי לפני שלוש שנים במעם
הראשונה מאלכסנדריה לברינדזי, ולפני כחודש חזרתי בספינה
זו לארץ.

23.8.36

תמצית הרפורט על החולה של Rendel, Palmer
and Tritton יולי 1936.

בדיצמבר 1934 הוצע ע"י עמיקא למחברים לתכנן יבוש
החולה. ברכת החולה כוללת מי מרום, הבצות, עמק הצפון וצלעי
גבעות הצפון, ומהווה משולש שבסיסו בגבול המזרחי. שטחו בערך
175 קל"מ. האורך מצפון לדרום 25 קל"מ, רחבו בצפון בערך
8 קל"מ. נהרות חצבני, לירני ובניאס שוטפים בעמק ומתאחדים
בירדן. מלבדט יש נחלים (ודי): בוריגיס, החל מצפון מחולה,
אציל שוטף צפונית מזרחית לבניאס. ודי קלי במזרח. נחלי
פ'ר וג'לבינה ממזרח, והינדג' וג'סט ססערב נופלים למי מרום.
עומק האגם 3 מטר, פני המים 65,5 מטר מעל פני הים.
ויס שיגאה עד 71.5 מטר.
כל הברכה היא קדחתית וממאירה יותר מכל א"י. הישוב
בערך 5000 נפש, עיקרם ערבים.

הקירות קודמות: Zolier and Weidner

גרמנים, בשליחות הממשלה התורכית בשנת 1917. הנריקס בשנת 1926, ד"ר וורבר בשנת 1934. הנריקס העריך הוצאות 738.895 לא"י עם הפרשה של 350 מ"מ בסקונדה, ו-1,437.905 לא"י בהפרשה של 1.400 מ"מ בסקונדה.

וורבר העריך הוצאות 435.000 לא"י והפרשה (discharge) של 200 מ"מ בסקונדה.

בדיקת הקרקע של תחנת הנסיון ברחובות הביאה לידי מסקנה שאדמת החולה מצפון לקונצסיה "טובה בשביל פלחה ומסעים כאחת. האדמה כבדה, המים מחלחלים (percolates), ונסיעות המידיות יסכוננו". המים ממין טוב, ומעטים כדוגמתם בארץ. בדקו גם אדמת הקונצסיה. ומצאו ארבעה מיני אדמה: Alluvial soil, transition soil, peat soil, hule lake bed soil.

שטח הקונצסיה 56.940 דונם, מהם 21.453 דונם ביצה, 16.919 דונם אגם, 18.568 דונם יבשה. אולם שטח האגם משתנה לפי הגאות. סקירה אחרונה הראתה שהאגם תופס 13.800 דונם. בשנת 1935 כשהמים רבו תפסו הביצות 31.000 דונם. 15.772 דונם משומרים לערבים.

באזור ח'כני (23.880 דונם) יש להשקות 18.000 ד. באזור לירני (29.500 דונם) יש להשקות 19.700 ד. באזור בניס (311.000) יש להשקות 8.200 ד. לפי התכנית אפשר יהיה להשקות בשטח הצפוני 33.000, בשטח הדרומי 71.100. מ"מ מים לסקונדה דרוש ל-20.000.

עונת ההשקאה היא 250 יום. נחוץ 4.32 מ"מ לדונם ליום, או
1,080 מ"מ לדונם לכל העונה - ז"א 104,100 דונם ידרשו 5,2 מ"מ
לסקונדה.

בספטמבר 1935 מצאו 13 מ"מ מים. בימים נורמלים המים
הם פחותים. בכל אופן כמות המים חספיק.

בעבודה ישתמשו בעיקר בפועלים יהודים, מאומנים ואחרים.
ההערכה בנויה על מחיר עבודה עברית. רצוי להשתמש במקצת גם
בפועלים ערבים - בשביל חפירת תעלות יבוש והשקאה קטנות, עשיית
דרכים ועבודות אחרות בביצות.

לפי האומדנה יצטרכו ל-300 פועלים יהודים. העבודה
תעשה במשך כל השנה. רק בימי הגשמים יפסיקו העבודה לימים
אחרים. העבודות הראשונות - חפירת הירדן. תעלה מדרום
לאגם, ותעלה בתוך האגם. רק אח"כ יבוא היבוש. עבודה זו
תגמר במשך שנתיים, בהנחה שיעבדו 24 שעות ליום, 250 יום בשנה.
אחרי החפירה (excavation) ירחיבו ויישרו הירדן מצפון
האגם. כל העבודה תמשך חמש שנים - לפי תכנית זו:

- 1) Arrangements for staff provision of quarters,
ordering plant and getting it to the site, acquisition
of land etc. - קרוב לשנתיים
- 2) Excavation of Jordan below the lake - שנתיים,
החל ממחצית השנה לאחרי ההתחלה.
- 3) New Banat Yakub Bridge - שנה

- 4) Excavation of through Lake - שתי שנים
(לאחר חצי השנה הראשונה)
- 5) Detailed Surveys - שנה וחצי
- 6) Jordan Barrage, collection of materials - שנה
- 7) Main drains, outside Marsh - שנה וחצי (אחרי שנה של התחלה)
- 8) Jordan Barrage construction - שנה וחצי (אחרי שנה וחצי)
- 9) Canals outside lake and Marsh area - שתי שנים
(אחרי שנה וחצי)
- 10) widening and Straightening Jordan above lake - שתי שנים
(אחרי שנתיים וחצי)
- 11) Reclamation of Beds of lake and Marsh - שתי שנים
(אחרי 3 שנים)
- 12) Main drains inside lake and Marsh beds - שנה וחצי
(אחרי 3 שנים)
- 13) Canals in Marsh area - שנה וחצי (אחרי 3 שנים)
- 14) Roads and Bridges - שתי שנים (אחרי 3 שנים)

הערכת ההוצאות.

1) Drainage and flood disposal	301.050
2) Irrigation	154.100
3) Anti malarial works	63.000
4) Reclamation of lake and marsh	94.400
5) Communications	38.300
6) Buildings	30.500
Contingencies, 10%	<u>68.150</u>
	749.500
7) Direct overhead charges, during construction period	<u>98.700</u>
Total Construction Cost	848.200
8) General overhead charges, Administration, Technical advisers etc. 10%	<u>84.800</u>
Grand total	933.000

רכישת מכונות וכלים כלולה בהערכה, לא כלולים:

(1) מחיר הקונסטרוקציה,

(2) הוצאות החקירה המוקדמת,

(3) רכיב על ההון המושקע במסך העבודה.

שטח הקונסטרוקציה שיחפס ע"י נהרות, תעלות יבוש והשקאה

וררכים יהיה בערך 4,640 דונם.

השטח השמור לערבים הוא 15.772, בתוך זה 1,280 דונם

. / .

תפוס ע"י תעלות ודרכים, באופן זה ישארו לקונצסיונרים 37,808 דונם נקי, מלבד 3,360 דונם תפוסים בתעלות ודרכים. אולם יש להניח שבשביל התישבות יהיו רק 36,000 דונם, כי השאר אולי ידרש לצרכי היבוש שאין לראותם מראש. 8000 דונם משטח זה (קרקע מי מרום) עלולים להשטף לזמן קצר אם ירבו הגשמים.

הדרות לתכנית יבוש זו יוכשרו 26,000 דונם מחוץ לקונצסיה להשקאה (מהם מושקים עכשיו פרימיטיבית 17,000 דונם), שזהו בערך שליש של כל האדמה שתושקה, ובעלי התכנית מציעים שהממשלה תשא בשליש ההוצאות של יבוש החלק הדרומי. ובכלל מציעים המתכננים שהממשלה תשחתיך ב-222,600 לא"י, ובעלי הקונצסיה ב-710,400 לא"י לפי חלוקה זו:

	בעלי הקונצסיה	ממשלה	ס"ה	
	263.880	37.170	301.050	(1
			(ראה עמוד 59)	
	76.735	77.365	154.100	(2
	27.400	35.600	63.000	(3
	94.400	-	94.400	(4
	31.100	7.200	38.300	(5
	25.550	4.950	30.500	(6
		10%		
	<u>51.900</u>	<u>16.250</u>	<u>68.150</u>	
	570.965	178.535	749.500	
	<u>74.850</u>	<u>23.850</u>	<u>98.700</u>	(7
Total	645.815	202.285	848.200	
	<u>64.585</u>	<u>20.215</u>	<u>84.800</u>	(8
ס"ה	710.400	222.600	933.000	

היתרונות לממשלה - ולבעלי הקונצסיה:

(א) לממשלה.

תיקון תנאי הבראות בכל המחוז,

השקאה מתוקנת בצפון, וחוספת 9000 אדמת השקאה, המחיר

הנוכחי של קרקע הוא 15 לא"י, אך עם מי-גרוויסציה להשקאה

המחיר יהיה 20 לא"י לדונם, שזהו גידול הערך בסכום של 135.000 לא"י.

(ב) לבעלי הקונצסיה.

שטח של 36.000 דונם להשקאה במחיר של 710.000 לא"י (מלבד

מחיר הקונצסיה).

החזקת שיטת היבוש וההשקאה לאחר גמר העבודה תעלה $2\frac{1}{2}\%$

מכל הוצאות המפעל, ו"א בערך 18.700 לא"י לשנה. פיקוח נגר

מלריה יעלה 2300 לא"י לשנה, ופרסונל ההשקאה 2700 לא"י לשנה -

יחד 23.700 לא"י, הממשלה תצטרך לתת או 5.700 לא"י, בעלי

הקונצסיה 18.000 לא"י לשנה.

איך התכנית חשפיע על חברת החשמל?

עכשיו הולכים לאיבוד מי החולה ע"י התאדות. לפי

מדירות ביולי - 2,7 מ"מ בסקונדה, באבנוסט - 1,9 מ"מ בסק'.

בספטמבר - 1.3 מ"מ בסק'. מי האגם בלבד מתאדים 0.75 מ"מ בסק'.

איבוד המים בביצה (ע"י בליעת הקנים) היא (בשטח של 28.000

דונם מכוסים קנים) 273.000 מ"מ ביום, או 3.1 מ"מ בסק'.

משאר שטח הביצה (37.000) ההפסד הוא 0.4 מ"מ בסק'. ההפסד

של כל השטח (האגם, שטח הקנים והשאר) הוא 373.000 מ"מ ליום או

4 מ"מ בסק'.

על פי החכנית יושקו 44.000 דונם בחוץ שטח הקונצסיה,

ו-7.000 דונם מחוץ לשטח זה, שאינם מושקים עכשיו. המים אשר ידרשו להשקאה זו (בחשבון של 1 מ"מ בסק' לכל 20.000 ד.) - יהיו 2.5 מ"מ בסק', הרבה פחות ממה שמאבדים עכשיו. חלק ממי ההשקאה ישובו מתחת לאדמה לירדן. ז"א שע"י חכנית ההשקאה לא יפחתו המים בירדן מדרום מי מרום.

בכלל אפשר להשקות בברכת החולה 104,170 דונם, מזה

33.010 בשטח הצפוני, 71.160 בשטח הדרומי.